

ATODLEN 6

Rheoliadau 2(3) ac 8

AMODAU YCHWANEGOL SY'N GYMWYS I GADW MOCH

RHAN I

DEHONGLI

1. Yn yr Atodlen hon —

ystyr “baedd” (“*boar*”) yw mochyn gwryw ar ôl ei flaenaeddfedrwydd, a fwriedir ar gyfer bridio;

ystyr “banwes” (“*gilt*”) yw mochyn benyw a fwriedir ar gyfer bridio ar ôl ei blaenaeddfedrwydd a chyn dod â moch bach;

ystyr “hwch” (“*sow*”) yw mochyn benyw ar ôl iddi ddod â moch bach y tro cyntaf;

ystyr “mochyn magu” (“*rearing pig*”) yw mochyn o ddeg wythnos hyd at ladd neu serfio;

ystyr “porchell” (“*piglet*”) yw mochyn o'i enedigaeth hyd at ei ddiddyfnu; ac

ystyr “porchell diddwyn” (“*weaner*”) yw mochyn o'i ddiddyfnu hyd at 10 wythnos oed.

RHAN II

AMODAU YCHWANEGOL CYFFREDINOL

Archwilio

2. Rhaid i bob mochyn gael ei archwilio gan berchennog neu geidwad y moch o leiaf unwaith y dydd i sicrhau ei fod mewn cyflwr o lesiant.

3. Pan fydd angen, rhaid ynysu moch sâl neu anafus mewn llety addas gyda gwasarn cysurus sych.

Tennynnau

4. Ni chaiff neb roi tennyn na pheri rhoi tennyn ar unrhyw fochyn ac eithrio pan fydd yn mynd o dan archwiliad, prawf, triniaeth neu lawdriniaeth a wneir at unrhyw ddiben milfeddygol.

5.—(1) Pan ganiateir defnyddio tenynnau yn unol â pharagraff 4, rhaid iddynt beidio â pheri anaf i'r moch a rhaid eu harchwilio'n rheolaidd a'i haddasu yn ôl yr angen i sicrhau eu bod yn ffitio'n gysurus.

(2) Rhaid i bob tennyn fod o ddigon o hyd i ganiatáu i'r moch symud fel y nodir ym mharagraff 6(2) isod a rhaid i'r dyluniad fod yn gyfryw fel y bydd yn osgoi, cyn belled â phosibl, unrhyw risg o dagu, poen neu anaf.

Llety

6.—(1) Rhaid i bob mochyn fod yn rhydd i droi o amgylch heb anhawster bob amser.

(2) Rhaid i'r llety a ddefnyddir ar gyfer moch gael ei adeiladu yn y fath fodd ag i ganiatáu i bob mochyn —

(a) sefyll, gorwedd a gorffwyso heb anhawster;

(b) cael lle glân y gall orffwyso ynddo; ac

(c) gweld moch eraill, onid yw'r mochyn wedi'i ynysu am resymau milfeddygol.

7.—(1) Rhaid i faintioli unrhyw gôr neu gorlan fod yn gyfryw fel nad yw'r arwynebedd mewnol yn llai na hyd y mochyn wedi'i sgwario, ac nad yw unrhyw ochr fewnol yn llai na 75% o hyd y mochyn, ac ymhob achos mae hyd y mochyn yn cael ei fesur o flaen ei drwyn hyd at fôn ei gynffon tra bydd yn sefyll gyda'i gefn yn syth.

(2) Ni fydd y paragraff hwn yn gymwys mewn perthynas â mochyn benyw am y cyfnod rhwng saith diwrnod cyn y dydd disgwylidig iddi ddod â moch bach a'r dydd y bydd diddyfnu ei pherchyll (gan gynnwys unrhyw berchyll a faethir ganddi), wedi'i gwblhau.

(3) Ni fydd person yn euog o dramgwydd yn unol â rheoliad 13(1) o dorri neu fethu â chydymffurfio â'r paragraff hwn drwy gadw mochyn mewn côr neu gorlan —

- (a) tra bydd o dan unrhyw archwiliad, prawf, triniaeth neu lawdriniaeth a wneir at ddibenion milfeddygol;
- (b) at ddibenion serfio, cyfebru artiffisial neu gasglu semen;
- (c) tra caiff ei fwydo ar unrhyw achlysur arbennig;
- (ch) at ddibenion ei farcio, ei olchi neu ei bwysio;
- (d) tra bydd ei lety'n cael ei lanhau, neu
- (dd) tra bydd yn disgwyl cael ei lwytho ar gyfer ei gludo,

ar yr amod nad yw'r cyfnod pan gedwir y mochyn yn hwy nag y mae ei angen i'r diben hwnnw.

(4) Ni fydd person yn euog o dramgwydd yn unol â rheoliad 13(1) o dorri neu fethu â chydymffurfio â'r paragraff hwn am gadw mochyn mewn côr neu gorlan y gall y mochyn fynd iddo neu ei adael fel y myn, ar yr amod yr eir i'r côr neu'r gorlan o gôr neu gorlan y mae'r mochyn yn cael ei gadw ynddynt heb fynd yn groes i'r paragraff hwn.

Adeiladau â golau artiffisial

8. Pan gedwir moch mewn adeilad â golau artiffisial yna, yn ddarostyngedig i baragraffau 14 ac 16 o Atodlen 1, rhaid darparu golau artiffisial am gyfnod sydd o leiaf yn hafal i'r cyfnod o olau naturiol sydd ar gael fel arfer rhwng 9.00 a.m. a 5.00 p.m.

Atal ymladd

9.—(1) Os cedwir moch gyda'i gilydd, rhaid cymryd mesurau i atal ymladd sy'n mynd y tu hwnt i ymddygiad arferol.

(2) Rhaid i foch sy'n dangos eu bod yn gyson ymosodol tuag at eraill neu'n dioddef ymosodiadau o'r fath gael eu hynysu neu eu cadw ar wahân i'r grŵp.

Glanhau a diheintio

10.—(1) Rhaid i adeiladau, corlannau, offer a theclynnau a ddefnyddir ar gyfer moch gael eu glanhau a'u diheintio'n gywir i atal trawsheintio ac i atal organeddau sy'n cario clefydau rhag crynhoi.

(2) Rhaid i ddom neu tail, biswail a bwyd sydd heb ei fwyta neu wedi'i gollu gael ei symud cyn amlled ag y mae angen i leihau'r aroglau ac i osgoi denu pryfed neu gnofilod.

Man gorwedd

11.—(1) Pan gedwir moch mewn adeilad, rhaid eu cadw ar fan gorwedd, neu rhaid iddynt bob amser allu mynd i fan gorwedd, sy'n lân, yn gysurus ac nad yw'n effeithio yn andwyol arnynt ac y mae ganddo naill ai wasarn sych wedi'i gynnal yn dda neu sydd wedi'i draenio'n dda.

(2) Pan ddarperir gwasarn, rhaid iddo fod yn lân, yn sych a heb fod yn niweidiol i'r moch.

Lloriau

12. Pan gedwir moch mewn adeilad, rhaid i'r lloriau fod —

- (a) yn llyfn heb fod yn llithrig er mwyn rhwystro anaf i'r moch;
- (b) wedi'u dylunio fel na fyddant yn peri anaf na ddiodefaint i'r moch wrth iddynt sefyll neu orwedd arnynt;
- (c) yn addas ar gyfer maint a phwysau'r moch; ac
- (ch) yn ffurfio arwyneb caled, gwastad a sefydlog.

Bwydo

13.—(1) Rhaid bwydo pob mochyn o leiaf unwaith y dydd.

(2) Pan gedwir grŵp o foch mewn adeilad heb gyfle di-dor i gael bwyd, neu pan nad oes system fwydo awtomatig yn eu bwydo, rhaid i bob mochyn gael mynd at fwyd ar yr un adeg â'r lleill sydd yn y grŵp bwydo.

Dŵ r yfed

14. Rhaid darparu cyflenwad digonol o ddŵ r yfed ffres ar gyfer pob mochyn bob dydd.

Cyfoethogi'r amgylchedd

15. Yn ychwanegol at y mesurau a gymerir fel arfer i rwystro brathu cynffonau a gwendidau eraill ac er mwyn eu galluogi i fodloni eu hanghenion ymddygiad, rhaid i bob mochyn, gan gymryd i ystyriaeth yr amgylchedd a'r dwysedd stocio, gael y cyfle i fynd at wellt neu ddefnydd neu wrthrych arall sy'n addas i fodloni'r anghenion hynny.

Gwahardd defnyddio'r system blwch-chwysu

16. Rhaid peidio â chadw moch mewn amgylchedd sy'n golygu cynnal tymheredd uchel a lleithder uchel (a elwir y "system blwch-chwysu").

RHAN III

BAEDDOD

17. Rhaid lleoli ac adeiladu corlannau baeddod i ganiatáu i'r baedd droi o amgylch a chlywed, gweld ac aroglu moch eraill, a rhaid iddynt gynnwys manau gorffwys glân.

18. Rhaid i'r man gorffwys fod yn sych ac yn gysurus.

19. Y maint lleiaf i gorlan baedd llawndwf yw chwe metr sgwâr, ac eithrio bod rhaid darparu arwynebedd mwy pan ddefnyddir corlannau ar gyfer serfio.

RHAN IV

HYCHOD A BANWES I

20. Rhaid rhoi triniaeth i fanwesi a hychod rhwng cyfnod diddyfnu eu perchyll a'r cyfnod amesgorol, pan fydd angen hynny, rhag parasitiaid allanol a mewnlol.

21. Os ydynt yn cael eu rhoi mewn cratiau i ddod â moch bach, rhaid i hychod a banwesi torrog fod yn hollol lân.

22. Rhaid darparu man gorwedd glân a chysurus wedi'i draenio'n addas ar gyfer banwesi a hychod rhwng cyfnod diddyfnu eu perchyll a'r cyfnod amesgorol, ac os oes ei angen, rhaid rhoi defnydd nythu addas iddynt.

23. Yn ystod amser dod â moch bach, rhaid bod lle dirwysr ar gael y tu ôl i'r hwch neu'r fanwes i hwyluso dod â'r moch bach yn naturiol neu drwy gymorth.

24. Rhaid i gorlannau dod â moch bach lle cedwir hychod yn rhydd gael rhyw fodd i amddiffyn y perchyll, megis rheiliau ar gyfer moch bach.

RHAN V

PERCHYLL

25. Os oes angen, rhaid darparu perchyll â ffynhonnell o wres a man gorwedd cadarn, sych a chysurus oddi wrth yr hwch lle y gallant i gyd orffwys ar yr un adeg.

26. Pan ddefnyddir crât dod â moch bach, rhaid i'r perchyll gael digon o ofod i'w galluogi i sugno heb drafferth.

27. Rhaid peidio â thorri cynffonnau na chlipio dannedd yn rheolaidd onid oes tystiolaeth ar y fferm, bod anafiadau wedi digwydd i dethau hychod neu i gynffonnau neu glustiau moch eraill yn sgil peidio â gweithredu'r gweithdrefnau hyn.

28. Pan ymddengys ei bod yn angenrheidiol clipio dannedd, rhaid gwneud hyn o fewn saith diwrnod o'r enedigaeth yn unig.

29. Rhaid peidio â diddyfnu perchyll oddi wrth yr hwch yn llai na thair wythnos oed oni fyddai lles neu iechyd y fam neu'r perchyll yn cael eu heffeithio'n andwyol.

RHAN VI

PERCHYLL DIDDWYN A MOCH MAGU

30. Rhaid rhoi moch mewn grwpiau cyn gynted â phosibl ar ôl eu diddyfnu. Rhaid eu cadw mewn grwpiau sefydlog gyda chyn lleied â phosibl o gymysgu

31. Bydd arwynebedd llawr dirwysr sydd ar gael i bob porchell diddwyn neu fochyn magu a fegir mewn grŵp o leiaf —

- (a) yn 0.15 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn 10 kg neu lai;
- (b) yn 0.20 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 10 kg ond yn llai na 20 kg neu'n gyfartal â hynny;
- (c) yn 0.30 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 20 kg ond yn llai na 30 kg neu'n gyfartal â hynny;
- (ch) yn 0.40 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 30 kg ond yn llai na 50 kg neu'n gyfartal â hynny;
- (d) yn 0.55 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 50 kg ond yn llai na 85 kg neu'n gyfartal â hynny;
- (dd) yn 0.65 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 85 kg ond yn llai na 110kg neu'n gyfartal â hynny; ac

- (e) yn 1.00 metr sgwâr ar gyfer pob mochyn lle mae pwysau cyfartalog y moch yn y grŵp yn fwy na 110 kg.